



Nyhetsbrev fra Attac Norge

Januar 2009

1. **Nyttårsforsetter**
2. **Oljefondet ut av Israel**
3. **En politisk mulighet**
4. **Fengslet i 7 måneder uten sak**
5. **– Vi nekter å betale for bankenes krise**
6. **Aktivitetskalender**

1. **Nyttårsforsetter**

"Året da alt gikk galt." Slik oppsummerte økonomi- og næringslivsavisa E24 det gamle året. Nå er vi ferdige med nyttårskavalkadene som har lista opp de viktigste begivenheter, overraskelser, oppturer og nedturer i 2008. Finanskrise, klimakrise, Obama, og noen hadde ikke glemt stabburet på Ås oppi det hele, skriver Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge.

Nå er det allerede under et år til vi skal begi oss ut på et nytt kollektivt "ride down memory lane", for 2009. Mange har tippa at det ikke vil bli noe mer oppløftende lesning enn fjorårets, tatt i betraktning de heller dystre prognosene for økt arbeidsledighet, konkurser på rad og rekke, og generell økonomisk nedgang. Andre håper at krisen også vil føre til en endring i systemet, og at nyliberalismen vil avgå med døden, når systemet nå for alvor har møtt seg selv i døra. Heller enn å spå utfallet, må vi gjøre vårt for at 2009-kavalkadene blir bra lesning.



Det er sagt og skrevet mye om finanskrisa i 2008. De siste tre-fire tiårenes prosjekt for privatisering, liberalisering og deregulering, har gitt oss denne finanskrisa, og den vil dra realøkonomien med seg ned i dragsuget med mindre våre folkevalgte tar tilbake det tapte demokratiske handlingsrommet, og tar politisk styring over økonomien. Skatt på finanstransaksjoner og kamp mot skatteparadisier må til om vi skal klare å tøyle finansmarkedene. Privatisering av offentlige goder i rike og fattige land, og en stadig mer skeiv fordeling av rikdom, har blåst opp finansmarkedene, og gitt dem en dominans over realøkonomien som må brytes. Nyliberalismen er ikke bærekraftig, ikke for verken mennesker eller miljø. Vi trenger en ny verdensorden, basert på demokrati, solidaritet og bærekraft.

Samtidig har vi vært tilskuere til at røde, grønne, blå og brune regjeringer verden over, har gitt

milliard på milliard av fellesskapets penger til finanseliten. Vi må gjøre 2009 til et år i mobiliseringens navn. Den 2. april møtes G20-lederne til toppmøte i London. På sitt forrige toppmøte i november, ga de klar beskjed om at det fortsatt bare er ett system som gjelder. De nyliberale institusjonene skal styrkes, og frimarkedsprinsippet er det eneste prinsipp. Denne gangen må vi gi klar beskjed tilbake. Vi må være samkjørte og sterke i den sosiale bevegelsen, og bygge allianser på tvers av solidaritetsorganisasjoner, fagbevegelse og sivilsamfunn. Vi må mobilisere bredt for å vise at IMF og WTO er diskreditert, at deregulering og privatisering er gårdsdagens medisin, og at alle land og det sivile samfunn må tas med i beslutningsprosessen for en ny økonomisk verdensorden. I tillegg må vi se finanskrisa og klimakrisa i sin rette sammenheng, og mobilisere for en grønn "New Deal". Det innebærer et politisk program for å flytte penger ut av de oppblåste finansmarkedene og inn i massive offentlige investeringer i fornybar energi, energibesparelser, utdanning og forskning, jernbane og grønt boligbyggeri. I Norge vil det også innebære en ny forvaltningsstrategi for oljefondet, som må tas ut av finansmarkedene og investeres grønt.

Vi trenger også en allianse mellom ulike solidaritetsorganisasjoner og fagforeninger i hele det norske sivilsamfunn, når det avholdes stortingsvalg i september. En slik allianse må stille krav til partiene om å føre en økonomisk politikk som lever opp til prinsippene om demokrati, bærekraft og solidaritet, både innen Norge, og når det gjelder Norges rolle i verden. Skal vi få en regjering som er valgt på et soleklart mandat om å føre en politikk som prioriterer kampen mot arbeidsledighet og fattigdom over beskyttelsen av bankene, er en sterk grasrotmobilisering alfa og omega.

Kommentaren sto på trykk i Klassekampen 5.01.2009

2. Oljefondet ut av Israel

Israels voldsomme angrep på Gazas innbyggere er ute av alle proporsjoner, og er et overtramp mot menneskerettighetene og folkeretten. Det norske oljefondet må trekke sine investeringer fra israelske selskaper umiddelbart.

Den norske regjeringen og Norge som nasjon har, i følge de etiske retningslinjene til Statens Pensjonsfond - Utland, også kjent som Oljefondet, et ansvar for å ikke medvirke til: "Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene" og "Alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner". Oljefondet tjener indirekte på Palestina-Israel konflikten. Oljefondet investerer i israelske selskaper som Orbotech, Check Point Software og Emblaze. Til sammen har det norske oljefondet investert 853.373.000 norske kroner bare i Israelske selskaper. Dette er selskaper som blant annet leverte strøm til nybyggerne på Gaza og som sponser digitale forsvarssystemer. Emblaze har også en egen seksjon for militær sikkerhet. Oljefondet investerer dessuten i de transnasjonale selskapene Caterpillar og Veolia. Caterpillar forsyner det israelske militæret med bulldosere som brukes til å jevne palestinske olivenlunder og hus med jorda. Veolia bygger trikkelinjer i de østlige delene av Jerusalem for israelske okkuperanter.



Deler av det norske Oljefondet er dessuten investert i israelske statsobligasjoner til en verdi av 205

millioner kroner. Det betyr i praksis at Oljefondet gir lån til Israel, som Israelske myndigheter disponerer fritt, og som kan brukes til angrepene på Gaza, eller til å opprettholde okkupasjonen.

- Oljefondet administreres ikke i samsvar med de etiske prinsippene, og regjeringa må umiddelbart trekke oljefondets investeringer ut av Israel, og ut av disse israelske selskapene som bidrar til okkupasjonen av og krigføringen mot Palestina, sier Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge.

I tillegg er de etiske retningslinjene utilstrekkelige i forhold til brudd på menneskerettighetene. Retningslinjene legger til rette for å trekke oljefondet ut av selskaper som driver med våpenproduksjon, men de sier ingenting om investeringer i selskaper som skaper profitt i områder der det foregår systematiske brudd på menneskerettighetene. Etikkrådet har blitt oppfordra til å trekke investeringer fra selskap som profiterer på krig (ved våpenproduksjon eller militære tjenester), men avstår fra å trekke oljefondet ut så lenge selskapene også driver med annen produksjon.

Slik de etiske retningslinjene og Etikkrådet fungerer i dag, bidrar Norge til å opprettholde konflikten. De etiske retningslinjene må inkludere kriterier for å trekke oljefondet ut av selskaper som tjener på, bygger opp om, eller støtter regimer med grove menneskerettighetsbrudd, og ut av stater som bryter folkeretten.

3. En politisk mulighet

Verdens Sosiale Forum foregår i disse dager i Brasil. De sosiale bevegelsene og organisasjonene står overfor en politisk mulighet.

I disse dager arrangeres Verdens Sosiale Forum i Belém, Brasil, og det på et tidspunkt da verden står overfor en av tidenes største finanskriser. Dette representerer en politisk mulighet for de sosiale bevegelsene og ulike organisasjonene til å fremme en verdensomspennende og alternativ sosial og økonomisk politikk. Behovet for en klar agenda framover og tydelige alternative utviklingsmodeller er helt grunnleggende.

Den pågående finanskrisa er et bevis på manglende demokratisk og internasjonal styring av økonomien. Dette har sammenheng med miljøkrisa og en omfattende matvarekrise som er drevet fram og forsterkes av en ukontrollert vekstøkonomi. Mens frihandel på 1990- tallet, ble ansett som den eneste veien til utvikling og økonomisk vekst, har denne ideologien i dag blitt bevist å være fallitt. I dag snakker flere politiske ledere om behovet for økt statlig regulering av økonomien. Det er imidlertid på tide at de sosiale bevegelsene, fagforeninger, miljøorganisasjoner med flere, krever en reell systemendring og ikke bare en sammenlapping av det gamle systemet, slik mange av verdens statsledere i dag fremmer.

Det er imidlertid svært positivt at presidentene i Brasil, Bolivia, Ecuador, Paraguay og Venezuela har valgt Verdens Sosiale Forum framfor det økonomiske toppmøtet i Davos. Det er blant annet forventet at disse landene vil undertegne en pakt ved utgangen av forumet, skriver nettavisa TerraViva.

Bevegelsene og organisasjonene som er en del av forumet har et ansvar for å bli en aktør for forandring ved å ta standpunkt og ved å lage en konkret handlingsplan for å gjøre det den filipinske sosiologen Walden Bello beskriver: utvide demokratiet, reformere FN, og styrke folkets kontroll over økonomien og staten.

- Målet er ikke å "utvikle" seg etter modellen til de rike landene, men at menneskene kan leve verdige liv, sier tilhengere av president i Bolivia, Evo Morales, til nettavisa TerraViva.

Forumet foregår som nevnt i den nordlige delen av Amazonas, og nettopp valget av Amazonas understreker miljøutfordringene verden står overfor. Flere representanter for urbefolkningsgrupper i Amazonas deltar på forumet for å gi sine perspektiver på konsekvensene av miljøødeleggelsene for deres samfunn og regnskogen. På forumet vil det også diskuteres tiltak som skal tas mot et av de mest miljøfiendtlige selskapene i området, Companhia Vale Rio Doce.

Slagordet "En annen verden er mulig", er både mer relevant og mer påkrevende enn noensinne. Over hundre tusen mennesker fra 150 land deltar på Verdens Sosiale Forum.

(Foto James Love)





4. Fengslet i 7 måneder uten sak

Seksten politiske fanger, der iblant aktivister fra Attac Marokko, har oppholdt seg i marrokanske fengsler i sju måneder. Flere uten å få reist sak.

En folkelig protest i den marrokanske byen Sidi Ifni 7. juni i fjor, ble møtt med en voldelig motaksjon som involverte hele 4000 politimenn. Hele byen fikk merke den voldelige framferden til politiet da politimenn brøt seg inn i folks hjem, pågrep og arresterte flere. I alt seksten politiske aktivister ble arrestert og sitter fengslet i overfylte fengsler sammen med kriminelle. Flere har ennå ikke fått prøvd saken sin for en domstol.

Den marrokanske byen Sidi Ifni har i lang tid lidd under underutvikling, arbeidsledighet og fattigdom for det store flertallet. Befolkningen i byen har siden 2005 drevet en kamp for å forbedre sin livssituasjon, og har kommet med flere konkrete forslag for utvikling i området.

De har blant annet forlangt en lokal administrasjon, en ny vei mellom Sidi Ifni og byen Tantan, opprettelsen av et fiskeriverft, arbeidsplasser, gratis medisin og forbedrede helsetjenester og boliger.

Den internasjonale Attac- bevegelsen støtter befolkningen i Sidi Ifni i kampen for sine rettigheter.

Signer oppropet for løslatelsen av de politiske fangene her:



http://maroc.attac.org/joomla/index.php?option=com_joomlapetition&func=viewcategory&Itemid=&catid=3

5. – Vi nekter å betale for bankenes krise

Det er på tide med forandring. Kravet kommer fra sosiale bevegelser og ulike organisasjoner i Europa. Les oppropet som ble undertegnet i Paris 10. januar i år.

Mer enn 150 representanter fra ulike fagforeninger, landbruksorganisasjoner, menneskerettighetsinstitusjoner, miljøbevegelser, innvandrersorganisasjoner, religiøse grupper, kvinnebevegelser, fattigdoms- og solidaritets bevegelser og student- og ungdomsorganisasjoner fra hele Europa møttes 10. januar 2009 i Paris, for å diskutere finanskrisa. Målet var å utvikle strategier og diskutere felles krav og alternative løsninger til krisa.

Millioner av mennesker mister jobben, hjemmene sine og livsgrunnlaget når finanskrisa øker i omfang. Det er forventet at de 1,4 milliardene som allerede lever i ekstrem fattigdom i verden, vil øke med flere titalls millioner mennesker. Krisa forverrer den sosiale, økologiske, kulturelle og politiske situasjonen til flertallet av verdens innbyggere.



Sammenbruddet i den nåværende økonomiske modellen var både åpenbar og forutsigbar, men verdens ledere svarer med å beskytte systemet som er ansvarlig for krisa. Regjeringer har vært raskt ute med krisepakker til hundrevis av milliarder kroner til banker, bedriftseiere og deres finanspartnere. De har satt de samme folkene som skapte problemet - bankøkonomer og konsernsjefer - til å løse det.

Arbeidere, arbeidsløse og fattige - alle de som er påvirket av krisa - har ikke mottatt noen hjelp til å takle den daglige kampen for å få endene til å møtes. Likevel forventes det at det er nettopp de som skal betale regninga. Ulike regjeringers forslag til å håndtere den pågående krisa inkluderer ikke løsninger på andre verdenskatastrofer som global urettferdighet, matvarekrise og energikrise, og heller ikke nødvendigheten av å forandre det økonomiske systemet til et system som gjør det mulig å dekke grunnleggende behov for alle mennesker. Forslagene inkluderer heller ingen løsninger som skal gjøre det mulig å realisere menneskerettighetene og å gjenopprette og beskytte det økologiske grunnlaget for alt liv på planeten.

Nå er tiden for forandring!

Vi kan bygge et system som fungerer for mennesker og miljøet. Et system til nytte for flertallet. Et system basert på prinsippene om offentlige goder, global likeverd, rettferdighet, bærekraftig miljø og demokratisk kontroll. De sosiale konsekvensene for folk må håndteres umiddelbart, samtidig som man støtter en økologisk omlegging av økonomien.

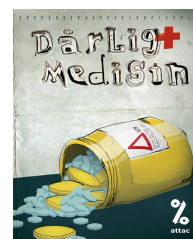
Vi oppfordrer alle sosiale bevegelser i Europa til å delta i forandringsprosessen. Som en start og for at våre stemmer skal bli hørt, ønsker vi en massemobilisering i London 28. mars 2009, i forkant av G20 møtet, eller en liknende demonstrasjon i egne land samme dag. Tjue regjeringer kan ikke bestemme den framtidige globale økonomien. Vi oppfordrer til en aktivistdag i løpet av uka som G20-møtet varer, helst 1. april ("finansnarr"), over hele verden for å avdekke den uansvarlige finansmakten og støtte demokratisk kontroll av finanssystemet.

Dette møtet er et steg mot målet om å skape arenaer for europeiske nettverk. Det anerkjenner og bygger på tidligere og framtidige mobiliseringer av sosiale bevegelser og sivile samfunn i Europa og verden. Det bygger på innsatsen lagt ned i Det Europeiske Sosiale Forum og andre typer samarbeid hvor målet er å danne et demokratisk og sosialt og økonomisk bærekraftig Europa. Vi forplikter oss til å øke samarbeidet og kommunikasjonen mellom våre nettverk og organisasjoner med formål om å øke styrken og evnen til fortsatt mobilisering og utvikling av felles alternativer. Vi vil støtte og oppmuntre alle mennesker slik at de skal få sine stemmer hørt i arbeidet for å omforme sine samfunn.

Vi vil møtes igjen 18. og 19. april 2009 i Frankfurt am Main, Tyskland, for å utvikle de neste stegene for mobilisering og strategier mot forandring. Vi oppfordrer alle sosiale bevegelser og sosiale organisasjoner til å delta i denne prosessen.

6. Butikk Attac

”**Dårlig medisin**”, er Attacs ferske bokutgivelse om sykehusreformen. Helsevesenet og hele vårt offentlige velferdssystem bygges ned – uten at det har vært tydelig. Uten at det har vært gjenstand for demokratisk debatt. Uten at premissene har vært klarlagt. I stedet er vi i ferd med å få noe annet, uten at folk flest reagerer så mye på det, fordi det ikke er synlig nok vi er i ferd med å få et styringssystem som beregner profitt av det som vi her landet har vært vant til å se på som universelle rettigheter.
Pris 70kr



at
i

Boka ”**Økonomisk Apartheid**”. Dette er Attacs bok om hvordan noen stadig blir fattigere og andre rikere og rikere. Vi kjøper rettferdig kaffe. Vi betaler velmente medlemskap og gir til TV-aksjonen år etter år. Den globale uretten består. Forstår vi hvorfor? Strømmer verdiene fortsatt vekk fra menneskene som trenger dem mest? Hvilke mekanismer skaper – mot vår vilje – et globalt, økonomisk apartheid?

Denne boken gir deg

- fakta om nyliberalismen
- forståelige forklaringer
- fortellingen om Attac.



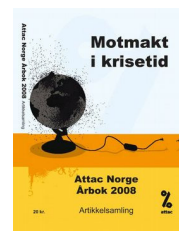
“*Dagens prosjekter – som FN's Tusenårsmål – legger mer vekt på å behandle symptomene på fattigdom enn å angripe årsakene*”

Fra Erik S. Reinerts bidrag i denne boken

Pris 100kr

”**Motmakt i krisetid**”, Dette er en samling av artikler skrevet av Attacere i løpet av 2008. Artiklene tar for seg: Demokratisk kontroll over finansmarkedene, oljeformueforvaltning, Retten til medisin, Handel og investeringer og markedsrett og motmakt.

Pris 20kr



”Klima for ny oljepolitikk”, er Attacs artikkelsamling om Norges rolle som oljeprodusent, klimaforkjemper og fokus på rettferdig utviklingspolitikk. Norge - verdensmester i oljeproduksjon, europamester i klimatiltak og foregangsland på rettferdig utviklingspolitikk. Er det mulig å spille disse rollene samtidig, eller er rollen som oljeprodusent uforenelig med å være foregangsland på klima- og utviklingspolitikk? Snakker Norge med flere tunger? Er plasseringer i aksjer og rentefond den beste måten å forvalte norsk oljeformue?

Det er disse problemstillingene Attac Norge ønsker å sette lys på med denne artikkelsamlingen.

Pris 50kr



Du kan bestille bøkene her: <http://www.attac.no/organisasjon/webshop>

7. Aktivitetskalender

Debattemte om finanskrisa

Sted: Dattera til Hagen

Tid: 20.03. 2009. Sett av kvelden, informasjon om tidspunkt kommer.

Attac Norges Landsmøte

Sted: Oslo

Tid: 21.03- 22. 03. 2009

Diskuter gjerne innholdet i nyhetsbrevet på Attacs debattforum. Du finner forumet på www.attac.no. Dersom du ikke har passord til forumet, ta kontakt med [siri\(at\)attac.no](mailto:siri(at)attac.no)

attac%

Her finner du Attac sin nettside: www.attac.no



MEDIER

Søk etter flere nyheter om Attac i mediene her: <http://search.kvasir.no/query?q=attac&pg=q&what=news>



BLI MEDLEM

Bli medlem i Attac: [medlem\(at\)attac.no](mailto:medlem(at)attac.no)

Ønsker du å gi støtte til Attac?: www.attac.no/kontakt/1123834314



Nyhetsbrevet er produsert med støtte fra Norad.